

AAN De Minister van Veiligheid en Justitie

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

DATUM 8 juli 2015

ONS KENMERK z2015-00336

CONTACTPERSOON

070-8888500

UW BRIEF VAN 22 april 2015

UW KENMERK

ONDERWERP Wetgevingsadvies - concept-algemene maatregel
van bestuur digitalisering burgerlijk procesrecht
en bestuursprocesrecht

Geachte ,

Bij brief van 22 april 2015 heeft u op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) gevraagd te adviseren op de *AmvB digitalisering burgerlijk procesrecht en bestuursprocesrecht* (hierna: ontwerpbesluit).

Het ontwerpbesluit was ter consultatie opengesteld via internet vanaf 27 november 2014. De reacties en adviezen zijn inmiddels verwerkt in het voorgelegde ontwerpbesluit. Hoewel in de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel *vereenvoudiging en digitalisering procedures burgerlijk recht en bestuursrecht* expliciet vermeld staat dat de consultatieversie van het ontwerpbesluit aan het CBP wordt voorgelegd, is het CBP op dat moment niet om advies gevraagd.¹ Het CBP adviseert derhalve voor het eerst op het ontwerpbesluit zoals dat op 22 april 2015 aan het CBP is voorgelegd.

Achtergrond

Het CBP heeft op 20 januari 2014 geadviseerd over het wetsvoorstel *vereenvoudiging en digitalisering procedures burgerlijk recht en bestuursrecht* (z2013-00842). Het CBP heeft onder andere geadviseerd om expliciet aan te geven welke organisatie verantwoordelijke, in de zin van de Wbp, is voor het informatiesysteem "Mijn Zaak."² Ook had het CBP geadviseerd om de beveiliging van het informatiesysteem periodiek te evalueren. Uit de parlementaire behandeling blijkt dat alle adviespunten in beginsel zijn overgenomen en/of verwerkt in de Memorie van Toelichting van het wetsvoorstel.

¹ Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 6, p. 51: "Het CBP heeft verzocht om de algemene maatregel van bestuur waarin het digitale verkeer met de rechter wordt geregeld, te zijner tijd voor advies aan hem voor te leggen. De consultatieversie van de algemene maatregel van bestuur wordt aan het CBP voorgelegd."

² In de meegezonden PIA staat onder meer vermeld dat er sprake zal zijn van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerking in de centrale digitale systemen van de Rechtspraak: te weten de Raad voor de Rechtspraak en de gerechtshoven van de rechtbanken en Gerechtshoven, CRvB en Cbb. Voor de juistheid van zijn eigen gegevens in een zaakdossier is en blijft ieder gerechtshof zelf de verantwoordelijke in de zin van de Wbp.

Inhoud ontwerpbesluit³

Het ontwerpbesluit is een onderdeel van het programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak (KEI). De wetgeving die ontwikkeld wordt binnen dit programma faciliteert de modernisering van de rechtspraak. De Raad voor de Rechtspraak ontwikkelt een digitaal systeem voor gegevensverwerking dat gebruikt zal worden door de rechtbanken, gerechtshoven, het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) en de Centrale Raad voor Beroep (CRvB). De Hoge Raad en de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zullen beide een eigen, op hoofdlijnen vergelijkbaar, digitaal systeem voor gegevensverwerking ten behoeve van het elektronisch indienen van berichten ter beschikking stellen. Deze drie systemen zullen hierna worden aangeduid als het digitale systeem van de rechterlijke instanties. Naast deze webportalen wordt onder bepaalde voorwaarden een automatische systeemkoppeling ter beschikking gesteld.⁴

Het thans voorgelegde ontwerpbesluit stelt enerzijds voorwaarden aan het nieuwe digitale systeem van de rechterlijke instanties en anderzijds stelt het voorwaarden aan de rechtzoekende en diens procesvertegenwoordiger als gebruiker van het digitale systeem. Twee van de belangrijkste uitgangspunten van dit ontwerpbesluit zijn de bescherming van de persoonsgevoelige gegevens en andere gevoelige gegevens (zoals die van bedrijven) die in dossiers voorkomen en de gebruiksvriendelijkheid van het digitale systeem. Hierbij geldt als randvoorwaarde dat voorstellen realiseerbaar moeten zijn, zowel voor de rechterlijke instanties als voor de rechtzoekende en diens procesvertegenwoordiger. Waar deze toelichting ingaat op een beschrijving van het digitale systeem wordt hiermee niet een wijziging van het huidige procesrecht beoogd, voor zover dat ziet op welke partijen proceshandelingen mogen verrichten en de bevoegdheid tot het verrichten van een proceshandeling namens een partij.

Beoordeling

Voor zover relevant zal hieronder worden ingegaan op de aspecten uit het ontwerpbesluit die de Wbp-normen raken.

Procesreglementen

De rechterlijke instanties kunnen op grond van dit besluit bepaalde aspecten van het digitaal procederen nader regelen met (proces-)reglementen. De eisen die het besluit stelt aan het digitale systeem gelden zowel voor de drie eerder genoemde webportalen als voor de automatische systeemkoppelingen.⁵

1. Het CBP heeft in zijn eerdere wetgevingsadvies⁶ geadviseerd om bij het maken van beeld- en geluidsopnamen in elk geval *expliciet* aandacht te besteden aan de informatieplicht richting de procesdeelnemers. Uit de parlementaire behandeling begrijpt het CBP dat de rechterlijke instanties van plan zijn om procesreglementen op te stellen voor het gebruik van beeld- en

³ Zie: Nota van Toelichting van dit ontwerpbesluit.

⁴ Met deze voorziening kunnen de digitale systemen van grote ketenpartners, zoals IND en deurwaarders, geleidelijk worden gekoppeld aan het digitale systeem van de rechterlijke instanties.

⁵ NvT, p. 2.

⁶ Het CBP heeft op 20 januari 2014 geadviseerd over het wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering procedures burgerlijk recht en bestuursrecht (z2013-00842).

geluidsopnamen, terwijl in het eerder aan het CBP voorgelegde wetsvoorstel aangegeven was dat dit bij AmvB zou gebeuren.⁷ Het CBP adviseert om de keuze voor “het nader regelen” van de beeld- en geluidsopnamen bij procesreglement (in plaats van bij AmvB) nader te motiveren in de MvT van bij het wetsvoorstel en/of NvT van bij het ontwerpbesluit.

Privacy Impact Assessment (PIA) - “Privacykader digitaal procederen in het civiele en bestuursrecht”

De PIA is opgesteld door de Raad voor de Rechtspraak. Het privacykader geeft inzicht op welke wijze invulling gegeven wordt aan een zorgvuldige gegevensverwerking in het kader van digitaal procederen in het civiele en bestuursrecht (Kwaliteit en Innovatie, KEI).

2. Vanaf 1 september 2013 dient het PIA-toetsmodel standaard te worden toegepast bij de ontwikkeling van nieuwe wetgeving waarbij de aanleg van grote databestanden wordt voorzien. De wetgever dient de PIA-uitkomsten in de memorie van toelichting (samengevat toe te lichten).⁸ Het CBP adviseert om – conform de eerder genoemde Rijksbrede afspraak – in de nota van toelichting (of: memorie van toelichting) een privacyparagraaf op te nemen, alwaar de essentie van de uitgevoerde PIA besproken wordt.

Extra persoonsgegevens: burgerservicenummer (BSN)

Het doel van de verwerking van persoonsgegevens door de rechterlijke instanties is een goede en zorgvuldige rechtspleging en procesvoering. Procespartijen en hun gemachtigden moeten persoonsgegevens verstrekken aan de Rechtspraak zodat een correcte gerechtelijke procedure kan worden gevoerd bij het daartoe aangewezen gerecht. Dit doel is in de nieuwe situatie niet anders dan in de oude situatie. De wijze van verwerking van persoonsgegevens wijzigt daarom niet. De wijze waarop de persoonsgegevens bij de rechterlijke instanties terecht komt wijzigt wel. Naast de papieren route worden persoonsgegevens langs elektronische weg gezonden aan de rechterlijke instanties. De persoonsgegevens die partijen aan de rechterlijke instanties verstrekken zijn, *met uitzondering van het BSN*, dezelfde als in de oude situatie.⁹

Ten aanzien van het BSN geeft de wetgever aan dat de rechterlijke instanties het BSN mogen verwerken ingevolge artikelen 10 en 13 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer.¹⁰ De rechterlijke instanties hebben het BSN nodig voor de vervulling van hun publiekrechtelijke taak, zijnde rechtspleging, om de identiteit van de betrokken burger te kunnen vaststellen en deze te kunnen koppelen aan het zaakdossier waarbij zij als partij of anderszins is betrokken.¹¹ Daarnaast kan door het gebruik van het BSN de vervuiling van de gegevens in het digitale systeem voorkomen worden.

⁷ Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 6, p. 51.

⁸ Zie: brief inzake het Toetsmodel Privacy Impact Assessment Rijksdienst (2013-0000368898) van de Minister voor Wonen en Rijksdienst en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer (21 juni 2013).

⁹ NvT, p. 3.

¹⁰ NvT, p. 24-27.

¹¹ NvT, p. 24-27.

DATUM 8 juli 2015

ONS KENMERK z2015-00336

3. Rechterlijke instanties zijn overheidsorganen in de zin van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb). Het CBP ziet met artikel 10 Wabb *in beginsel* een wettelijke grondslag voor het verwerken van het BSN van burgers voor de publiekrechtelijke taak van de rechterlijke instanties. Een goede en zorgvuldige rechtspleging is een publiekrechtelijke taak van de rechterlijke instanties. Het CBP heeft echter niet voldoende kunnen beoordelen of, *ten aanzien van: de vaststelling van de identiteit van de betrokken burger en om deze vervolgens te kunnen koppelen aan het zaakdossier waarbij zij als partij of anderszins betrokken is*, voldaan is aan de subsidiariteitstoets. Zijn er nog andere minder ingrijpende middelen onderzocht die tot hetzelfde doel zouden kunnen leiden? Zo ja, welke middelen? Het CBP adviseert om met betrekking tot het gebruik van het BSN voor dit doeleinde in de NvT nader te motiveren dat er geen minder ingrijpende alternatieven voor handen zijn.
4. Rechterlijke instanties dienen het BSN vervolgens restrictief te verwerken zoals dat is voorgeschreven in de Wabb: persoonsnummers mogen alleen verwerkt worden *wanneer dat nodig is*. Ook is vereist dat er voldoende rechtstreekse verbondenheid is tussen de uitvoering van de publiekrechtelijke taak en de publiekrechtelijke taak zelf. In artikel 7 van het ontwerpbesluit staat vermeld dat het BSN verwerkt kan worden bij het verrichten van de eerste proceshandeling in een procedure (lid 1) of bij het indienen van een procesinleiding door de gerechtsdeurwaarder (lid 2). Hieruit maakt het CBP op dat het BSN enkel bij de eerste toegang tot het digitale systeem verwerkt zal worden. In de NvT¹² staat echter vermeld dat bij het inloggen met DigiD, het systeem het BSN óók gebruikt/verwerkt om de koppeling naar het juiste dossier te maken. Het lijkt erop dat het BSN dus niet enkel bij een eerste proceshandeling en/of eerste procesinleiding verwerkt wordt, maar bij elke toegang tot het digitale systeem. Is dit noodzakelijk? Het CBP adviseert om in de NvT te verduidelijken op welke momenten het BSN verwerkt zal worden, wat het doel en de noodzaak daarvan is.

In NvT staat vermeld dat het BSN een uniek identificerend nummer is, waarmee overheidsinstanties behoren te werken op grond van de Wabb.¹³

5. Het CBP adviseert om het bovenstaande te nuanceren door expliciet aan te geven dat overheidsorganen het BSN alleen behoren te verwerken *indien sprake is van een publiekrechtelijke taak* conform de MvT van de Wabb.¹⁴

¹² NvT, p. 25.

¹³ NvT, p. 25.

¹⁴ Kamerstukken II 2005-2006, 30 312, nr. 3, p. 36.

DATUM 8 juli 2015
ONS KENMERK z2015-00336

Conclusie

Het CBP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

Mr. W.B.M. Tomesen
Lid van het College